Всі новини
Всі статті

Економіка учора 15:21 Читать на русском

Нові правила бронювання працівників: які наслідки для бізнесу

Степан Крыжа
редактор
Аліс Савчо
корреспондент

Згенеровано за допомогою GI Gemini за промптом Dello.ua і Dello.ua

Уряд змінив **правила бронювання працівників**. Зокрема, запровадиться обов'язковий мінімум по зарплаті. Експерти прогнозують, що нові обмеження додадуть головного болю виробничому сектору та посилять кадровий голод, хоча ОПК та загальна стабільність економіки завдяки закордонній допомозі мають встояти.

Мобілізація необхідність для країни, що вже п'ятий рік веде повномасштабну війну. Водночас держава, змушена балансувати між двома полюсами: фронт потребує людей, але й економіка без людей не функціонує. Чим більше кваліфікованих працівників це до лав ЗСУ, чим більше підприємств втрачає, щоб платити податки, фінансувати той самий воєнний бюджет. Саме в цьому протиріччі й сенс механізму бронювання, який Кабінет міністрів вирішив перегляснути кортковий раз. Експерти, яких опитало **Dello.ua**, не дають відповіді сильні українці можуть втратити бронювання через нові правила, але переконані, що здорове рішення може додати проблем бізнесу, посилити тиждаші заміняності, а також спокальнити українську економіку.

Що змінюється в процедурі бронювання

30 травня Кабінет міністрів ухвалив **постанову**, яка запускає масштабний перегляд системи бронювання до 1 вересня 2026 року. Логіка нових правил розгортатиметься в кілька етапів.

Спочатку держава перегляне свої критерії критичності: до 30 червня органи влади мають оновити перелік підстав, за якими підприємство взагалі може претендувати на цей статус. Далі – до 1 липня – переверяються конкретні підприємства, що вже мають статус критично важливого: чи відповідає воно новим критеріям. Якщо підстава, за якою підприємство колись отримало статус, зникла, у перелку – статус забирається автоматично. Весь цей процес має завершитися до 1 вересня.

Одночасно зростає зарплатна планка. З 1 вересня середня зарплата на підприємстві має бути не нижче за три мінімалки — 25 161 грн. Для підприємств у прифронтових регіонах трохи менше: 2,5 мінімалки, або 21 618 грн. Ця одна зміна стосується сумісників і тих, хто вже має відстрочку з інших причин: їх тепер зараховують до бронньої квоти лише за основними місцями роботи.

Тиж, у кого бронювання через нові правила анулюється, треба встигнути підприємстю має десять днів, щоб подати відповідні дані через "Дію". Ще одне застереження – якщо критично важливе підприємство перевищить дозволену кількість заборонювати, це вважатиметься порушенням і може позбавити його самого статусу.

Що зміни правил означатимуть для бізнесу

Для бізнесу найгостріше проблемою є не сам зміни, а їхня раптовість і часові рамки, кажуть в Європейській бізнес асоціації.

"Будь-які незаплановані зміни до процедури отримання критичності та необхідність перепотвердження цього статусу негативно впливають на здатність компаній прогнозувати та планувати свою діяльність", – наголошують ЕБА.

Для багатьох підприємств перепотвердження статусу означатиме повторне збирання великого пакета документів та очікування рішення, а у потворюваних ситуаціях бронювання цілі процес тривав місяцями. При цьому обсяг заявок може суттєво перевищити спроможність органів влади їх опрацювати, як це вже траплялося раніше.

Тобто частина підприємств опиниться в правовому вакуумі: старий статус формально до 1 вересня, але фактичне бронь на конкретних працівників може анемуотуватися — і соскарити ця в умовах воєнного часу непросто.

Окремим зауваженням є зарплатний поріг. Вимога про середню зарплату у три мінімальні зарплати формально нейтральна: однак для окремих галузей і регіонів це може стати суттєвим викликом. Яскравим прикладом є сільське господарство: там практика сезонних виплат означає, що середня зарплата по підприємству в різні місяці коливається суттєво, і нова вимога, введена посередо року, може поставити бронь саме тих працівників, яких аграрій найбільше потребують у розпал польових робіт.

Крім того в ЕБА зазначають, що нові правила можуть дати ефект у вигляді зростання непотрібного працевлаштування. Якщо офіційне оформлення перестає заміняти — частина ринку піде в тінь.

Під мобілізацію ризики можуть потрапити саме ті працівники, яких бізнес вважає найбільш цінними — кваліфіковані фахівці, навколо яких будувалась кадрова політика підприємства, зауважує директор з інвестицій, голова офісу R&D інвестиційної компанії Capital Times **Артем Шарубина**.

Аналогічно, яку вже наводить, коли Україна дозволила вгіад, за котрим кнаємо до 24-років, середній бізнес шведо відчув це на собі. Але виробничий сектор має набагато меншу гнучкість у заміні кваліфікованих кадрів.

"Якщо раптом дефіцит кадрів найбільше відчуватиму і галузі обслуговування та ресторанного бізнесу, то тепер ризики зростають для виробничих та індустріальних підприємств", – зазначає Шарубина.

Однак на всі експерти поділяють цей песимізм. Так, керівник аналітичного відділу ІК Concorde Capital **Олександр Гаршай** вважає, що корегування правил (як хоч і створить додаткову невизначеність, але він не вважає, що це матиме критичний вплив на економічну активність.

При цьому він зазначає, що сам факт існування механізму бронювання залишається позитивним сигналом для бізнесу. Також він каже, що не вбачає реальної загрози масової регональної підприємств: перенести бізнес до іншої країни коштує дорожче, ніж адаптуватися до нових правил в Україні.

Як це вплине на українську економіку

Якщо для бізнесу питання переважно операційне — як зберегти конкретних людей на конкретних посадах, — то для економіки це ситуація вписана у значно ширший і тривожніший контекст.

Економіка України у 2025 році стовпіськоться незалежно від будь-яких рішень щодо мобілізації: реальний сектор вичерпав ресурси для швидкого відновлення, нагромаджені після цього 2022 року, бюджетне стимулювання обмеження залежності від зовнішнього фінансування, а нефінансний фактор ще більше тисне на реальне зростання, зауважує Шарубина.

Він прогнозує, що за результатами цього року економічне зростання складе близько +2-2,5%, а також не виключає, що НБУ та незалежні центри будуть і надалі переглядати прогнози ВВП з корегуванням в бік зниження. Щодо ринку праці: зарплати продовжуватимуть зростати, але темп уповільнюється — від двозначних річних приростів останніх років до значно стримуваніших показників.

Для будь-якої країни існує граничний мобілізаційний потенціал — межа, після якої економіка втрачає здатність відтворювати сама себе.

"У будь-якої країни існує граничний мобілізаційний потенціал — межа, після якої економіка вже не здатна забезпечувати необхідні ресурси для свого функціонування. Умовно кажучи, якщо працездатне населення становить близько 12 млн осіб, то граничний мобілізаційний потенціал може сягати приблизно 1,5 млн людей", — розповідає, керівник Економічного дискусійного клубу **Олег Пендзин**.

Проте він зауважує, що Україна вже в умовах, які дещо зсувають цю межу: значну частину воєнних видатків покривав кочадорне фінансова допомога. Тож зовнішнє фінансування суттєво пом'якшує обмеження, яке зазвичай накладає мобілізація на економіку.

Такими чинсм скорочення заброньованих означатиме певне зменшення податкових надходжень, але поки зовнішня підтримка зберігається — це не критично. Головний ризиком для економіки Пендзин назвав не нові правила, а можливе скорочення міжнародного фінансування.

Водночас ключовим двигуном економічного зростання Україну у 2026 році залишається оборонно-промисловий комплекс — а саме ОПК. Іраїнійні кращі замовлений у питаннях бронювання, зазначає Гаршай. Тому загальний вплив на ВВП, на його думку, не буде критичним. Водночас експерт зауважує, що для остаточних висновків потрібно бачити деталі галузевого розподілу бронювань — без цього будь-які висновки будуть передчасними.

НОВЕ ВІДЕО
Business Wisdom Summit 2026: як це було
Переглянути на Dello.ua

НОВИНИ ДНЯ
Путін відмовив пропозиціям Зеленського щодо нейтрал перемовин та закликав країни продовжувати воювати
17 травня, 19:00
Світові запаси нафти впали до критичного мінімуму: експерти попереджають про стрибок цін
18 травня, 00:00
"Українська" запустила шість нових автомів українського виробництва на маркеті за Ріктерода
17 травня, 19:00
Ракети для Patriot та снаряди: Україна отримала з Нідерландів пріоритетні військові допомоги
17 травня, 19:00
Закон "Артемісол" в Одеській області запрацював новий селсовет
17 травня, 19:00
Енергетики України та ЄС помістю об'єднають у 2028 році

Відділ реклами
+380 67 223 0178
ad@dsbm.ua
Зв'язок з редакцією
01032 м. Київ, вул. Саксаганського, буд. 74, корпус Б, офіс 117
info@dsbm.ua

Усі матеріали, які розміщені на цьому сайті з посиланнями на агентство "Інформ-Україна", не підлягають подальшому відтворенню і/або розповсюдженню в будь-якій формі, крім посилання/гіперлінку на сторінку "Інформ-Україна".
Інформаційне агентство "Інформ-Україна" ЕДРПОУ 32411413
Свідоцтво серії КВ № 17-6-1-1-1

Файли Cookie

Я дозволяю DELO.UA використовувати файли cookie.

Політика конфіденційності

ПІДТВЕРДИТИ